11

FACVLTATIS MEDICAE
IN PERANTIQVA VNIVERSITATE HIERANA
DECANVS

D. HERM. PAVLVS IVCH

SACRI PALATII CAESAREI COMES
FACVLT. MEDICAE SENIOR ET PATHOLOGIAE ATQVE PRAXEOS PROF.
PVBLICVS ET ASSESSOR PRIMARIVS
SERENISS. SAX. DVC. GOTHAN. ET VINARIENSIS CONSILIARIVS
AVLICVS ET ARCHIATER
NEC NON ACAD. CAESAR. NAT. CVRIOS. COLLEGA

L. B. S. D.

ET

DE BILIS DIGNITATE ET PRAESTANTIA

EIVSQVE

IN CORPORE HVMANO ORGANO SECRETORIO

PAVCVLA DISSERENS
AD DISSERTATIONEM INAVGVRALEM
DE

BILIS SECRETIONE

D. XVI. APRIL. A. C. HABENDAM
DECENTISSIME INVITAT.

ERFORDIAE
Typis Ioannis Christophori Heringii, Acad. Typogr.

Q. D. B. V.

Ut humorum humano in corpore longe diverſa eſt ratio & natura, ſic diſpari quoque ratione & diſpari modo ſecernuntur. Varia enim, diverſa & multa admodum ſunt fluida ſecernenda, quorum alia utilia, alia excrementitia. Aliud fluidum ſecernitur nunc in majori, aliud tenuiori adfluentia; aliud nunc in omnibus, aliud in quibusdam modo ſubjectis; aliud perpetuo, aliud certo tantum tempore, & unum quodque ſuo definito modo ſeparatur. Quæ quo clarius eluceſcant, exempla quorundam ſupponam, aſſertumque ſimul confirmabo. Sudoris & urinæ ſeparatio eum in finem a natura ſuſcipitur, ut maſſa ſanguinea a particulis impuris liberetur, & a repentina corruptione præſervetur. Quod ſaliva tam ad alimenta in ore præparanda, quam ad organa loquelæ humectanda ſe-

 cernatur,

cernatur, inter physiologicas veritates est fere notissima. Universum hinc collum circumsepsit natura glandulis salivalibus, quod absque cibi assumtione vivere non possumus: cibus autem masticari non potest, nisi antea sufficienter imbibatur atque humectetur saliva, deglutitio nec impetrari, nisi œsophagi latera humectata, quod præstat liquor œsophagi, qui vero in exigua quantitate ex vix perceptibilibus profluit glandulis. Absoluta necessitas postulat, ut chylus in tenuibus magis diluatur, in crassis vero intestinis ulterius semper promoveantur scybala, & ad excretionem magis disponantur: ne itaque intestinorum lateribus aliquid adhæreat, omnium omnino corporum ea est constructio, ea naturalis dispositio, ut lateant per universum canalem intestinorum sparsæ glandulæ, quæ Peyerum atque Brunnerum inventores agnoscunt, liquidum hoc in cunctis hominibus, cujuscunque sint ætatis & sexus, sano ceteroqui corpore, per quam commode suppeditantes. Seminis contra elaboratio in subjectis tantum mediæ ætatis nobilioris sexus contingit; & lac feminæ solum post exclusum fœtum in mammis generant. In abscondito fit quorundam humorum secretio, aliorum oculis perspicitur. Vix enim de liquore pericardii existentia, aut lympha cerebrali quidquam pro explorato haberemus, nisi sectionibus anatomicis id edoceremur luculentissime: lacrymas contra & nobis & aliis præsilientes percipimus ipsi, coramque perspicimus.

Omnes secretiones a sapientissimo creatore ordinatæ, ad determinatum scopum, omnesque ordine procedentes

cedentes in utilitatem corporis humani vergant: Nulla itaque turbanda, nulla vilipendenda, nulla anathemate prosequenda. De *bile* ejusque utilitate, necessitate & præ ceteris fluidis dignitate & excellentia quædam nobis differenda constituimus, idque eo magis, cum tam in maribus quam feminis, & in infantibus & juvenibus & senibus, in sanis non minus quam in ægrotis, quorum illos a morbis, hos a morte defendit, per quævis anni tempora, singulasque diei horas, assiduum & insignem afferat usum. Multi quidem sunt, qui bili maledicunt, eaque se ad iram incitatos credunt, omnemque ex corpore exterminatam optant: sed ii modo sunt, qui sui impotentes, prava ex animi contentione, quacunque vel levissima causa iracundia exardescunt; qui si suos correxerint mores, iracundiamque cohibere didicerint, æquiorem & consideratiorem de bile sententiam pronunciabunt. Per *bilem* denotari liquorem ex ductu choledocho in duodenum fluentem, vel in arte salutari tyrones nequit latere. Dignitas præcipue ejusdem ex organo ejus secretorio, *hepate* nimirum, est perspicua, in quod considerationem impræsentiarum intendemus diligentiorem, ut bilis excellentia & utilitas eo magis suspiciatur omnibus. Istius vero organi id videtur probare *primo* situs, qui medium totius humani corporis occupat. *Secundo*, ejus magnitudo, qua omnia reliqua in corpore humano actionem secretoriam exercentia longe superat. *Tertio*, quantitas massæ sanguineæ, quæ singulis intestinis, cunctisque intimi ventris visceribus æquo & pari sustentandæ actioni continuæ affluxu sufficiebat, universa intrat

 hepatis

hepatis portas. *Quarto*, præcellentiæ nota videtur esse, quod reliquæ secretiones absque ambagibus a massa sanguinea fiant, sanguis vero secretioni bilis destinatus, in aliis prius magis adaptetur viscerum organis. *Quinto*, dum reliqua organa sanguinem residuum majoribus tantum venarum ramis reddunt, jecur sanguinem a secretione bilis ut superfluum relictum, trunco venæ cavæ in confinia cordis infundit. *Sexto*, quando in adultis ventriculus cibum & potum digerit, antequam ad reliquorum viscerum nutritionem apta sunt, hepar in fœtu hujus quasi vices suscipiens, sanguinem maternum ex funiculo per venam umbilicalem acceptum ad alimentum dispositum per ramificationes venæ cavæ, maxime vero per canalem venosum, reddit cordi. *Septimo*, cum in adultis ventriculi actio nonsolum solutione & motu, sed etiam calore absolvitur; hepar ventriculo incumbens, mereque vasculosum copiosum sanguinem transmittens, ingenti, quo pollet, caloris gradu stomachum fovet, ejusque actioni calore singulis momentis resuscitato succurrit, ut eo citius chymificatio absolvatur. Idem quoque præstat *nono* coli sustentatione: sectio enim anatomica demonstrat, crassum, quod in regione iliaca dextri lateris primordia capit intestinum colon, ad renem dextrum ascendere, & transversaliter sub hepate ad sinistrum latus properare, ibique flatus, amplum hunc canalem distendentes, calore hepatis discuti, & ad exclusionem, naturali hoc topico medio melius disponi, quam optimo exhibito carminativo, aut imposito sacculo paregorico; dubitans de hoc, victus dabit manus, considerans, locum,

ubi

ubi cystis fellea colo imponitur, bilis] flavedine esse tinctum. Et glandulæ, in quibus laudabilis lymphæ secretio contingit, ut plurimum tali in loco se abscondunt, ubi transeuntis sanguinis calorem mutuo accipere possunt, uti ex thymo, inguinalibus, aliisque patet; *Decimo*, Virsungi pancreas hepati velut calorem invidens, ventriculi fundum antrorsum premendo, venam portæ amplecti, posteriorique hepatis margini appropinquare, caloremque, hepati suffurari videtur, ut succi pancreatici secretio hoc cataplasmate promoveatur. Nullam *undecimo* absurditatem involuit asserere, hepar ligamentis mediantibus dextro, sinistro, medio diaphragmati annexum, considerandum esse tanquam pondus horologio cordis parti pericardii inferiori adpensum; aut esse quasi potentiam, embolum diaphragmatis sua gravitate, ex pectoris cavo anthliam pnevmaticam repræsentante, deorsum trahentem, & sic organa ad actiones vitales necessaria in æquilibrio servantem. Quid itaque mirum est, veteres hepati sanguificationis officium adscripsisse? Ipsa vero bilis utilitate sua nobilitatem satis superque comprobat. Chymo enim per pylorum intestinum duodenum intranti ex cholidocho occurrit, eumque attenuat, partibus oleosis aquosas admiscet, hasque intime uniendo chylum perficit, de quo nostris anatomia florentissimis temporibus multa proferre superfluum judico. Cum vero in dubium vocari non potest vetus proverbium: qualis chylus, talis sanguis, & ex allatis jam satis patet, bile non affluente & digerente, chylum perfici nequire; quo deficiente sanguificationem cessaturam fo-

re

re omnem; hac vero ſublata, ceu nutritione totius corporis, brevi totam deſtructum iri machinam: neceſſitatem præſentiæ bilis unusquisque agnoſcit.

Addimus alterum uſum: cum canalis inteſtinorum ob nimiam longitudinem mirifice complicatus, hinc inde, nunc dextrorſum, nunc ſiniſtrorſum; & antrorſum & retrorſum; modo ſurſum, modo deorſum repit, promotio ſcybalorum per eundem valde retardata procederet, niſi bilis continuo ſtimulo irritaretur, celeriori curſu alvus fœtido onere liberaretur; bile contra deficiente, alvus obſtructa, varia, periculique plena ſymptomata excitat. Equidem non nego, experientia ipſa proh! cauſam dicente, per affectum iræ bilem irregulariter moveri, turbataque ſecretione varios produci morbos, variaque ſymptomata ſeu effectus: ſed injuſte, ne dicam inepte in bilem culpam conferunt ii, qui corrigendi ſunt potius a legibus, quam ut ab arte ſalutari medicamina petant; quibus vero diutius non immorabimur. Eo quoque reſpexit Dominus Doctorandus themate Diſſertationis ſuæ inauguralis, multo ingenio atque induſtria elaboratæ, de cujus, ut omnibus medicinæ ſtudioſis imitandum inſignius apponamus exemplum, ingenuo, honeſtiſſimoque genere, chriſtiana educatione, ſolertique ad ſtudia applicatione ſequentia proferemus.

NOBI-

NOBILISSIMVS ATQVE CLARISSIMVS

DOMINVS

CAROLVS CHRISTIAN. GVILIELMVS IVCH.

Medicinæ Candidatus

Originem ſuam ad perantiquam, ſatque in arte ſalutari celebrem Juchiorum familiam refert. Proavus fuit Doct. PAVLVS JVCH, potentiſſimi quondam Sueciæ Regis, CAROLI GVSTAVI Medicus aulicus & caſtrenſis poſtea Archiater Moguntinus. Avus fuit PAVLVS HENR. JVCH, Phil. & Med. Doctor, Archiater eminentiſſimi quondam Electoris Moguntini, LOTHARII FRANCISCI, & diverſorum Saxoniæ Ducum. Patrem veneratur GVILIELMVM JVCH, Phil. & Med. Doctorem, Sereniſſimorum quondam Saxoniæ Ducum Weiſſenfelſenſium, Vinarienſium & Iſenacenſium, Principumque Schwarzburgenſium Archiatrum & a conſiliis aulæ, L. I. Civit. Muhlhuſ. Phyſicum, & collegii Medici, quod ibi eſt, Seniorem. Matrem exoſculatur MARIAM VICTORIAM, JO. HENRICI KELLNERI, Conſiliarii Sereniſſimi Ducis Hilburghuſani, & judiciorum Hellburgenſium Adminiſtratoris filiam. His parentibus natus eſt noſter Muhlhuſii ao. 1731. d. 25. April. A primis incunabu-

nabulis formatione privata usus est, in iis, quæ ad bene esse pertinent. Adolescens jam paulisper a Viro summe Reverendo CHR. WILH. VOLLANDO, Potent. Regis Magnæ Britann. a consiliis sanctioribus, Superintendente Muhlhusino, Theologo consummatissimo ipsi concessum fuit, ut pari, cum filiis Venerandi hujus Viri uteretur institutione; Auspiciis itaque tanti Viri nactus est præceptorem Dn. JO. GODOFR. THONIUM, jam Pastorem Eigenriedensem; hocce præeunte fundamenta religionis, ut & Latinæ, Græcæque linguæ excoluit, usque dum dignus haberetur, qui discipulis privatis Viri Prænobilissimi, Doctissimique M. GODOFREDI BOETGERI Gymnasii patrii Rectoris meritissimi adnumerandus sit. Per aliquot annos cum hunc audivisset, ad altiora præparatus videbatur, ad Academiam Jenensem jussu parentis sese contulit, ibi in Illustris JO. PETR. REUSCHII hospitium datus, a philosophicis doctrinis studiorum initium fecit. Factum hoc est anno 1746. sceptra tunc academica tenente Viro Magnifico CHRIST. HENR. ECKHARDTO, J. U. D. & Eloquent. P. P. O. Audivit noster Illustr. REUSCHIUM Logica & metaphysica præcepta privatim & privatissime tractantem, ut & Theologiam revelatam erudito sermone illustrantem. In Physicis, Mathematicis & Mechanica ad corpus humanum habuit præceptorem Virum Illustrem & Excellentissimum GEORG. ERHARD.

HAM-

HAMBERGERUM, Phil. & Med. Doct. Sereniss. Saxoniæ Ducum a consiliis aulæ, jam Facultatis Medicæ Seniorem. Præcepta stili cultioris sub ductu D. JO. FR. GRUNERI, jam Gymnasii Academici Casimiriani, quod Coburgi est, excoluit.

Adgreditur dum noster studium medicum & auctores habuit D. JO. ADOLPHUM WEDELIUM jam beatum, commentationes in quasdam partes therapevticas instituentem; porro Collegiis Semiotico-Pathologicis D. D. SIM. PAULLI HILSCHERI, iam inter cœlites triumphantis, se cum fructu interfuisse testatur. Totum vero, quem vocant artis nostræ cursum Illustris HAMBERGERI ductu absolvit; eumdemque cadaver feminnium artificiosa manu secantem vidit, demonstrantem audivit. Tandem & magnis extollit laudibus exquisitam industriam, quam adhibuit Illustr. Vir. CAROL. FRIDR. KALTSCHMIDIUS, sive in explananda chirurgia, sive in prælegenda Medicina legali. Eidem duo masculina cadavera secanti se adstitisse adfirmat.

Finito sic cursu academico jussu parentum ad patrios recessit lares, ut ductu patris ad praxin Clinicam animum adplicaret. Parens ipse prælectiones in Cel. JUNCKERI Conspectum theoretico-practicum filio instituit, eumdemque secum ad ægrotorum duxit lectulos. Chymicas quoque operationes filii caussa suscepit, quo factum est, ut & in hisce multa perspiceret.

Acqui-

Acquisitis itaque, quæ medica docet theoria, & annotatis, quæ clinica suppeditat praxis, æquum judicavimus, summos in arte salutari honores adspirantem ad consueta admittere examina, in quibus doctis responsionibus nostram adimplevit expectationem, quapropter ipsi, Doctorandi titulo collato, tradita fuit licentia, cathedram conscendendi, suamque Dissertationem inauguralem

DE

BILIS SECRETIONE

defendendi. Ad quem actum magnificum Dominum Rectorem, Academiæ Proceres, Civesque omnium ordinum honoratissimos veneratione decente invitamus. Publ. Erfurti sub Sigillo Facult. d. 12. April. MDCCL.

